

УДК: 376-056.26:616.28-008.14:376.015.311:796]-053.4

ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ

Шевченко В.М.

Актуальність оптимізації здоров'я і фізичного розвитку дітей в умовах спеціальних дошкільних освітніх установ в сучасних соціально-економічних умовах розвитку суспільства стоїть особливо гостро. Дошкільний вік є переломним моментом у розвитку дитини й характеризується важливими змінами багатьох функцій організму, він є одним з критичних етапів розвитку, від якого залежить все подальше життя.

Правильний фізичний розвиток – це фізіологічний та педагогічний процес, спрямований на досягнення фізичної досконалості, зміцнення здоров'я, підготовку підростаючого покоління до дорослого життя та праці.

Саме в дошкільному віці закладаються основи гармонійного розвитку особистості, її фізичні досконалості - основи здоров'я, довголіття, формується багато рухових навичок, розвиваються фізичні якості (спритність, швидкість, сила та ін.). Своєчасне та успішне формування рухової функції людини, особливо в дошкільний період її життя, має першочергове значення для повноцінного фізичного розвитку [1, с. 237].

Фізичне виховання дітей з порушеннями слуху – один з важливих напрямків корекційно-педагогічної роботи знаходяться в тісному зв'язку з усіма іншими сторонами виховання та навчання. Правильно організоване фізичне виховання створює основу для зміцнення здоров'я дітей, розвиває їх активність, підвищує працездатність. Воно спрямоване на охорону і зміцнення їх здоров'я, гармонійний фізичний розвиток, загартування дитячого організму, розвиток потреби у руховій активності, формування основних рухів і рухових якостей, корекцію та профілактику порушень фізичного розвитку. Внаслідок чого воно стає базою для успішного проведення виховної та корекційно-освітньої роботи [5, с. 272].

Фізичний розвиток глухих і слабочуючих дошкільників має деяку своєрідність, причинами якої є перенесені дитиною захворювання, соматична ослабленість. У цих дітей відзначаються більш низькі у порівнянні з чуучими показники зросту, маси тіла, окружності грудної клітини (А.А. Коржова, Г.В. Трофімова). Для дошкільнят характерні м'язова слабкість, зниження тону м'язів, вегетативні розлади. У групі дітей з порушеннями слуху відзначаються великі індивідуальні відмінності всередині однієї вікової групи. Разом з тим у фізичному і моторному розвитку таких дошкільників відзначаються тенденції, характерні для дітей зі збереженою слуховою функцією.

Зміст фізичного виховання дошкільників з порушеннями слуху у всіх вікових групах визначається загальними завданнями і необхідністю корекції недоліків у фізичному і моторному розвитку та їх попередженні.

Здійсненню фізичного виховання дітей дошкільного віку з порушеннями слуху сприяють різноманітні засоби: фізичні вправи, оздоровчі сили природи (сонце, повітря, вода) та гігієнічні фактори.

Фізичні вправи - основний засіб фізичного виховання. Вони всебічно впливають на розвиток дітей. За допомогою фізичних вправ зміцнюється здоров'я дошкільника, формуються навички життєво – важливих рухів (ходьби, бігу, стрибків, метання, лазіння та ін.), розвиваються фізичні якості (сила, спритність, швидкість, витривалість).

Виконання фізичних вправ пов'язане з активним сприйняттям навколишнього середовища, з орієнтуванням у просторі, виявленням вольових якостей, різноманітних емоційних переживань.

Правильно організована рухова діяльність справляє істотний вплив на формування психіки дитини. Саме рухи здійснюють безпосередньо практичний зв'язок людини з навколишнім світом і цей зв'язок лежить в основі розвитку її психічних процесів.

У процесі фізичного виховання створюються позитивні умови для успішного засвоєння дітьми стійких навичок поведінки. Зв'язок фізичного виховання з розумовим передбачає повідомлення дітям певних знань з фізичної культури, зокрема правил рухливих ігор, найраціональніших способів виконання рухів.

Фізичні вправи широко застосовуються в різноманітних організаційних формах (ранкова гімнастика, заняття з фізичної культури, рухливі ігри тощо).

Під час виконання фізичних вправ удосконалюються функції аналізаторів: зорового, слухового, рухового. Чіткішими стають оцінки простору, у дітей розвивається почуття ритму, підвищується точність і чіткість рухів та ін. Усе це створює необхідні передумови для кращого сприйняття навколишнього середовища і певною мірою впливає на естетичний розвиток [3, с. 77-90].

Фізичному вихованню сприяє створення відповідних умов (раціонального режиму, харчування та ін.), урізноманітнення організаційних форм фізичного виховання (заняття, ранкова гімнастика, рухливі ігри тощо), підвищення рухової активності протягом дня та інше.

Дошкільники мають біологічну потребу в рухах, вони отримують задоволення від самого процесу

виконання фізичних вправ. Позитивні емоції, які виникають у процесі занять фізичними вправами, поступово переходять у звичку систематично ними займатися. Потім ця звичка стає стійкою потребою, яка продовжує зміцнюватися в шкільні роки. Їх обмеженість (гіподинамія) негативно позначається на фізичному розвитку дошкільника (затримується зріст, деякі діти набирають зайвої ваги), знижується опора проти інфекційних захворювань. Таким чином, фізичні вправи є профілактичним засобом проти можливих порушень нормального фізичного розвитку дитини.

Формування основних рухів і рухових якостей - одне з основних завдань фізичного виховання дітей з порушеннями слуху, так як оволодіння основними рухами створює основу для нормалізації життєдіяльності дитини. Навчання дітей правильній ходьбі, бігу, лазінню, стрибкам, метанню надає ефективного впливу на розвиток усього організму.

Поряд із формуванням навичок з основних рухів розвиваються фізичні якості: сила, швидкість, спритність, витривалість та інше. Рух треба виконувати не тільки правильно, а й досить швидко або тривалий час (наприклад ходьбу, біг), а для цього потрібний певний рівень розвитку тих або інших фізичних якостей. Для їх відновлення і вдосконалення використовуються загально розвиваючі вправи, основні рухи, вправи спортивного характеру й рухливі ігри.

Під час ігор, виконання різних вправ дитина також виявляє ініціативу, вчиться бути наполегливою в досягненні мети [2, с. 161-163].

Заняття з фізичної культури та рухливі ігри сприяють вихованню в дітей дисциплінованості, колективізму, рішучості, сміливості та інших якостей, необхідних людині. Наприклад, щоб стати сміливим, треба навчитися долати страх, зустрічаючись із небезпекою. На заняттях з фізичної культури деяким дітям буває страшно пройти по гімнастичній лавці, перестрибнути через перешкоду, стрибнути у висоту з розбігу і т.д. Однак, вони (іноді з допомогою вихователя) переборюють свій страх і виконують рух, що, безумовно, сприяє вихованню сміливості. Навчання і виховання на заняттях з фізичної культури взаємопов'язані [4, с. 110-112].

Рішення корекційних завдань під час фізичного виховання пов'язане з розвитком і тренуванням функцій рівноваги, формуванням правильної постави, корекцією і профілактикою плоскостопості, розвитком дихання, координації рухів. Однією з важливих корекційних завдань фізичного виховання глухих і слабкочуючих дошкільників є розвиток їх орієнтування в просторі. Для цього використовуються вправи, пов'язані зі зміною місцезнаходження дітей та розміщення інвентарю в залі, зміною напрямку та умов руху. Дітей необхідно вправляти в швидкому виконанні ряду рухів, розвивати їх рухову реакцію в іграх, змінювати умови застосування сформованих навичок і вмінь. Використання звукового супроводу на заняттях з фізичного виховання допомагає розвитку почуття ритму, вібраційної чутливості, розрізненню повільних і швидких звучань, що, таким чином, сприяє розвитку слухового сприйняття.

Ефективність використання фізичних вправ значно підвищується в комплексному поєднанні з оздоровчими силами природи та гігієнічними факторами. Оздоровчі сили природи (повітря, сонце, вода) широко використовуються для зміцнення здоров'я та загартовування організму дитини.

Рішення оздоровчих завдань - зміцнення здоров'я дітей, сприяння їх фізичному розвитку і загартовування організму передбачають систематичний контроль за здоров'ям дітей з боку педагогів і лікарів, проведення постійних медичних оглядів, правильну організацію режиму дня в дитячому саду і вдома. Чергування різних видів діяльності, занять і відпочинку сприяє чіткій роботі організму [2, с. 164-167].

Фізичне виховання здійснюється в процесі всієї корекційно-виховної роботи. Основними його формами є ранкова гімнастика, рухливі ігри на прогулянках і в перерві між заняттями, а також фізкультхвилинки, фонетична ритміка, музичні заняття та заняття з фізичного виховання. Розглянемо їх детальніше.

Ранкова гімнастика допомагає переходу організму дитини від сну, готує до активної діяльності протягом дня, створює необхідний тонус. Ранкова гімнастика проводиться у всіх вікових групах під керівництвом вихователя. Комплекс вправ має відповідати віку, індивідуальним можливостям дітей і включає знайомі їм, відпрацьовані вправи на розвиток і координацію основних рухів, розвиток рівноваги, формування правильної осанки. Перед початком виконання вправ важливо створити у дітей гарний настрій, можна використовувати звукові сигнали за допомогою музичних інструментів або музичний супровід за допомогою аудіозапису. Зарядка має відбуватися в гарно провітрюваному приміщенні, у якому завчасно підготовлюються необхідні атрибути (м'ячі, прапорці та ін.). Зазвичай під час проведення ранкової гімнастики дотримуються наступної послідовності: ходьба, біг, які покращують кровообіг та посилюють дихання, загально розвиваючі вправи, стрибки, підстрибування, дихальні вправи.

Рухливі ігри проводяться під час прогулянок і в перервах між заняттями. Вони дозволяють дітям змінити вид діяльності, відпочити після активної роботи на заняттях. Ігри між заняттями повинні бути добре знайомі дітям, прості та доступні для участі у них всіх бажаючих.

Організація ігор під час прогулянки залежить від пори року і стану погоди. Необхідно також враховувати

характер попередньої діяльності дітей. В холодну пору року доцільно розпочати прогулянку з бігу та рухливих ігор. В дощову погоду організуються малорухливі ігри, які не потребують великого простору. Під час прогулянок можна широко використовувати безсюжетні ігри, наприклад серсо, кільцекид, кеглі; в старших групах – елементи спортивних ігор: волейбол, футбол, бадмінтон та ін. На прогулянках можна навчати дітей катанню на велосипеді, а взимку – на санках, лижах, ковзанах. На прогулянках доцільно організовувати спортивні розваги, проводити спортивні свята.

В зміст прогулянок також можуть включатися і різні вправи на розвиток рухів та рухових якостей, закріплення розучених під час занять вправ.

Вільна діяльність дітей в денний та вечірній час створює хороші можливості для рухової активності під час ігор, малювання, читання, вправ на гімнастичних знаряддях. Їх руховою активністю необхідно керувати та слідкувати, щоб активні рухи чергувалися із заняттями за столом, спокійними іграми, не допускати гіперактивності в процесі колективних ігор.

Фізхвилинки забезпечують зміну діяльності дітей під час занять, створюють можливості для короткотривалого відпочинку. Фізхвилинки проводяться, переважно, в середині заняття, після появи ознак втоми. Їх тривалість – 3-5 хвилин, в них включаються декілька вправ, які переважно мають ігровий характер або рухлива гра. Доцільно пов'язувати рухи зі змістом занять: наприклад імітувати катання на лижах або ковзанах, відтворювати рухи тварин тощо.

У випадку потреби, замість фізхвилинки може бути проведена фонетична ритміка, в процесі якої різні рухи поєднуються із проголошенням мовного матеріалу (звуків, складів, слів, фраз), відпрацюванням ритміко-інтонаційної сторони мови [3, с. 92-95].

На різних етапах навчання використовуються такі методи як показ, допомога, страхування, дії за словесною інструкцією, але їх об'єм на різних роках навчання відрізняється [5, с. 274].

Музичні заняття - також одна з форм фізичного виховання дошкільнят з порушеннями слуху. Вони спрямовані на сприйняття музики, розвиток голосу, розвиток ритму рухів. На музичних заняттях діти багато рухаються: танцюють, грають, виконують вправи, беруть участь у рухливих іграх. У зміст музичних занять включаються прості рухи (ходьба, біг, стрибки, хлопки, притупування) і більш складні (елементи танцю). В процесі музичних занять у дітей формується почуття ритму, яке позитивно впливає на рухи дітей, робить їх більш координованими, ритмічними. В процесі танців, співу нормалізується дихання і пов'язана з цим злитість мови.

Заняття з фізичної культури проводяться в різних вікових групах 3-4 рази на тиждень. Частина з них відбувається з групою дітей в спеціально обладнаній залі, інші – на подвір'ї або в кімнаті. Структура занять з фізичного виховання складається із трьох частин: ввідної, основної та кінцевої. Під час ввідної частини важливо підготувати дітей до основного фізичного навантаження. Ввідна частина включає в себе шиккування, пояснення завдання, ходьбу, нетривалий біг і нескладні вправи. В основну частину входять загально розвиваючі вправи, розвиток основних рухів та рухлива гра. Комплекс загально розвиваючих вправ складається із вправ для різних груп м'язів: вправ для м'язів шиї, плечового поясу, рук, тулуба та ніг. В заключній частині пропонується легкий біг, спокійна ходьба, вправи на увагу, координацію рухів та підводяться підсумки.

Моторна щільність занять залежить від способів організації дітей. На заняттях з фізичного виховання використовуються фронтальний, потоковий, почерговий і індивідуальний способи організації дітей. Діти переддошкільного та молодшого дошкільного віку найчастіше виконують рухи разом (фронтально) або індивідуально; старші дошкільнята - поточно або по підгрупах. Всі способи організації повинні поєднуватися таким чином, щоб фізичне навантаження, яке припадає на кожну дитину, було рівномірним, а моторна щільність занять - високою.

Під час проведення занять використовується все обладнання зали: гімнастична стінка, лавки, дошки, місток-гойдалка, стійки для стрибків, м'ячі, обручі, канат та ін. Під час занять у всіх вікових групах використовується звуковий супровід: удари в бубон або барабан, які слугують сигналом для початку або закінчення рухів, їх зміни, регулювання швидкості ходьби, бігу, частоти стрибків [3, с. 97-104].

У дошкільному віці важливе виховання звички щоденно виконувати фізичні вправи. Позитивний вплив фізичних вправ на організм дитини досягається лише тоді, коли ці вправи виконуються регулярно.

Таким чином, фізичне виховання дітей дошкільного віку буде ефективним за умови, що воно є органічною частиною всього виховного процесу дитячого садка, предметом спільного піклування дошкільних працівників та членів сім'ї.

Література

1. **Бєсєда В.В., Романчук О.П.** До питання оцінки фізичної підготовленості дітей дошкільного віку / Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Кам.-Под.: Медобори-2006, 2012. – Вип. 19. – Ч.2. – с. 237-238.
2. **Головчиц Л.А.** Дошкольная сурдопедагогика: Воспитание и обучение дошкольников с нарушениями слуха: Учеб. пособие для студ. высш. уч. завед. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001.- с. 161-167.
3. **Коржова А.А.** Физическое воспитание детей с нарушениями слуха // Дошкольное воспитание аномальных детей / Под ред. Л.П. Носковой. – М.:

Просвещение, 1993. – с. 77, 83-90, 92-95, 97-104. 4. **Про світ** дітей з особливими потребами / Упоряд. Шнайдер В.І. – Ка'мянець-Подільський: Абетка-НОВА, 2003. – с. 110-112. 5. **Сурдопедагогіка**: учебник для студ. высш. пед. завед. / Под ред. Е.Г. Речицкой. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. - с. 272, 274.

References

1. **Beseda V.V., Romanchuk O.P.** Do pytannya otsinky fizychnoyi pidgotovlenosti ditej doshkilnogo viku / Zb. nauk. pr. Kamyanets-Podilskogo natsionalnogo universytetu imeni Ivana Ogiienka. – Kam.-Pod.: Medobory-2006, 2012. – Вып. 19. – Ch.2. – s. 237-238. 2. **Golovchits L.A.** Doshkolnaya surdopedagogika: Vospitanie i obuchenie doshkolnikov s narusheniyami sluha: Ucheb. posobie dlya stud. vyssh. uch. zaved. – M.: Gumanit. izd. tsentr VLADOS, 2001. - s. 161-167. 3. **Korzgova A.A.** Fizicheskoe vospitanie detej s narusheniyami slucha // Doshkolnoe vospitanie anomalnyh detej / Pod red. L.P. Noskovoij. – M.: Prosveschenie, 1993. – s. 77, 83-90, 92-95, 97-104. 4. **Про світ** дітей з особливими потребами / Упоряд. Шнайдер В.І. - Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2003. – с. 110-112. 5. **Сурдопедагогіка**: учебник для студ. высш. пед. завед. / Под ред. Е.Г. Речицкой / - М.: Гуманит. изд. tsentr VLADOS, 2004. – с. 272, 274.

Шевченко В.М. Значення фізичного виховання для розвитку дошкільників з порушеннями слуху

У статті розглядається значення фізичного виховання для розвитку дошкільників з порушеннями слуху. Автор наголошує на важливості формування навичок, якими діти повинні оволодіти за час перебування в спеціальному дошкільному закладі або відділенні спеціальної школи та засоби їх набуття. У статті зазначається, що дошкільний вік є переломним моментом у розвитку дитини й характеризується важливими змінами багатьох функцій організму, він є одним з критичних етапів розвитку, від якого залежить все подальше життя. Оскільки фізичний розвиток глухих і слабочуючих дошкільників має деяку своєрідність, тому зміст фізичного виховання у всіх вікових групах визначається загальними завданнями і необхідністю корекції недоліків у фізичному і моторному розвитку та їх попередженні. Автор розкриває різноманітні засоби, які сприяють здійсненню фізичного виховання дітей дошкільного віку з порушеннями слуху. Наголошує, що у процесі фізичного виховання створюються позитивні умови для успішного засвоєння дітьми стійких навичок поведінки. У статті обгрунтована необхідність формування основних рухів і рухових якостей як одного з основних завдань фізичного виховання дітей з порушеннями слуху, оскільки оволодіння основними рухами створює основу для нормалізації життєдіяльності дитини, заняття з фізичної культури та рухливі ігри сприяють вихованню в дітей дисциплінованості, колективізму, рішучості, сміливості та інших якостей, необхідних людині. Автором доведено, що ефективність використання фізичних вправ значно підвищується в комплексному поєднанні з оздоровчими силами природи (повітря, сонце, вода) та гігієнічними факторами, які широко використовуються для зміцнення здоров'я та загартування організму дитини. Визначено, що лише правильно організоване фізичне виховання стає базою для успішного проведення виховної та корекційної роботи.

Ключові слова: діти з порушеннями слуху, фізичне виховання, фізичний розвиток, корекційна робота.

Шевченко В.Н. Значение физического воспитания для развития дошкольников с нарушениями слуха

В статье рассматривается значение физического воспитания для развития дошкольников с нарушениями слуха. Автор подчеркивает важность формирования навыков, которыми дети должны овладеть за время пребывания в специальном дошкольном учреждении или отделении специальной школы и средства их получения. В статье отмечается, что дошкольный возраст является переломным моментом в развитии ребенка и характеризуется глубокими изменениями многих функций организма, он является одним из критических этапов развития, от которого зависит вся дальнейшая жизнь. Поскольку физическое развитие глухих и слабослышащих дошкольников имеет некоторое своеобразие, поэтому содержание физического воспитания во всех возрастных группах определяется общими задачами и необходимостью коррекции недостатков в физическом и моторном развитии и их предупреждении. Автор раскрывает разнообразные средства, которые способствуют осуществлению физического воспитания детей дошкольного возраста с нарушениями слуха. Подчеркивает, что в процессе физического воспитания создаются положительные условия для успешного усвоения детьми устойчивых навыков поведения. В статье обоснована необходимость формирования основных движений и двигательных качеств как одного из основных задач физического воспитания детей с нарушениями слуха, так как овладение основными движениями создает основу для нормализации жизнедеятельности ребенка, занятия по физической культуре и подвижные игры способствуют воспитанию у детей дисциплинированности, коллективизма, решительности, смелости и других качеств, необходимых человеку. Автором доказано, что эффективность использования физических упражнений значительно повышается в комплексном сочетании с оздоровительными силами природы (воздух, солнце, вода) и гигиеническими факторами, которые широко используются для укрепления здоровья и закаливания организма ребенка. Определено, что только правильно организованное физическое воспитание становится базой для успешного проведения воспитательной и коррекционной работы.

Ключевые слова: дети с нарушениями слуха, физическое воспитание, физическое развитие, коррекционная работа.

Shevchenko V.N. The value of physical education for the development of preschool children with hearing

The article discusses the importance of physical education for the development of preschool children with hearing impairments. The author emphasizes the importance of building skills that children should acquire during their stay in a special preschool office or special schools and means of obtaining them. The article notes that the pre-school age is a turning point in a child's development and is characterized by profound changes in many body functions, it is one of the critical stages of development, on which the whole future life. Since the physical development of deaf preschool children has some originality, so the content of physical education in all age groups is determined by the overall objectives and the need to correct deficiencies in the physical and motor development, and their prevention. The author reveals a variety of tools that facilitate the implementation of the physical education of preschool children with hearing impairments. Emphasizes that in physical education created a positive environment for

successful mastering friendly sustainable behavioral skills. The paper substantiates the necessity of forming the basic movements and motor qualities as one of the main objectives of physical education of children with hearing impairments, as mastery of basic movements creates a basis for normalization of life of the child, physical training and outdoor games contribute to the education of children discipline, teamwork, determination, courage, and other qualities necessary for a person. The author has shown that the efficiency of exercise significantly increased in complex combination with improving the forces of nature (air, sun, water) and hygiene factors, which are widely used to promote health and hardening of the body of the child. Determined that only a well-organized physical education is the cornerstone of a successful educational and correctional work.

Keywords: children with hearing impairment, physical education, physical development, corrective work.

Стаття надійшла до редакції 06.03.2014 р.

Статтю прийнято до друку 20.03. 2014 р.

Рецензент: д.п.н., проф. М.Супрун

УДК:376-056.264:159.947

ПСИХО-МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Шеремет М.К.

доктор педагогічних наук, професор

Коломієць Ю.В.

кандидат педагогічних наук, доцент

Апухтіна В.В.

Концепція державного стандарту спеціальної освіти дітей із мовленнєвими порушеннями вимагає певних змін у корекційній освіті відповідно до умов сьогодення. Такі зміни повинні сприяти освіченості, мовленнєвому розвитку дітей із урахуванням особливостей формування їх психічних процесів та вищих психічних функцій.

Мовлення, мовленнєва діяльність, як вища психічна функція, має складну психологічну структуру та багаторівневу церебральну організацію, а отже вивчається багатьма суміжними науками, такими як психолінгвістика, психологія, логопсихологія, нейропсихологія та ін.

Як зазначає Т.Г. Візель, обізнаність відомостями з нейропсихології сформує уявлення не лише про зовнішні прояви (синдроми і симптоми) різноманітних мовленнєвих порушень, але й про ті причини, що їх викликають, а саме про мозкові механізми, які до теперішнього часу залишаються недостатньо вивченими і не досить висвітленими у літературі.

Нейропсихологічні дослідження останніх десятиліть стали вагомим практичним інструментом для загальної та спеціальної психології, що дозволили залучити нові діагностичні та психокорекційні прийоми відновлення психічних функцій, раннього і більш точного обстеження локальних уражень мозку, а також розкрити особливості онтогенезу мозкових механізмів більшості психічних процесів та функцій. Одночасно нейропсихологія стала потужним імпульсом до перегляду основних уявлень про структуру психічних процесів та вищих психічних функцій, найважливішим засобом створення теорії мозкової організації психічної діяльності людини.

Відомо, що матеріальним підґрунтям будь-якої психічної функції є нейрофізіологічні функціональні системи, утворені ієрархічно організованими констеляціями ряду мозкових ділянок, серед яких чільне місце посідають лобні відділи кори головного мозку, і зокрема їх третинні утворення, до яких відноситься префронтальна кора, або інакше лобна гранулярна кора.

Головним чином префронтальні відділи мозку складаються із клітин верхніх (асоціативних) шарів кори. Вони мають багатющі зв'язки як із верхніми відділами стовбура і утвореннями зорового бугра, так і з усіма іншими ділянками кори. Таким чином, префронтальна кора надбудовується не лише над вторинними відділами рухової області, а фактично над усіма іншими утвореннями великого мозку. Це забезпечує двосторонній зв'язок префронтальної кори як із структурами ретикулярної формації, що лежать нижче і модулюють тонус кори, так і з тими утвореннями другого блоку мозку, які забезпечують отримання, переробку та збереження екстероцептивної інформації, що дозволяє лобним ділянкам регулювати загальний стан мозкової кори та перебіг основних форм психічної діяльності людини.

О.Р. Лурія, з усіх нейропсихологічних проблем, визначав найбільшу складність вивчення клініки уражень лобних ділянок, що пояснював складністю та високою варіативністю проявів їх порушень [4]. Лобні ділянки функціонують як частина нової кори, тому вони інтегрують у собі функції інших ділянок мозку. Нова кора головного мозку (неокортекс), що сформувалася в процесі еволюції, виконує різноманітні функції і відіграє важливу роль у переробці інформації, що надходить до мозку. Вона відповідає за вищі нервові функції — сенсорне сприйняття, виконання моторних команд, усвідомлене мислення, мовленнєву діяльність [7].